

Biblioteksbesøg Tyskland

Partnerbesøg på biblioteker i Berlin og Hamburg

Andersen, Eva Bye

Publication date:
2012

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link back to DTU Orbit](#)

Citation (APA):
Andersen, E. B. (2012). *Biblioteksbesøg Tyskland: Partnerbesøg på biblioteker i Berlin og Hamburg.*

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

**Biblioteksbesøg Tyskland.
Partnerbesøg på biblioteker i Berlin og Hamburg
2012**

Af Eva Bye Andersen
Københavns Tekniske Bibliotek

Indhold:

Humboldt Universitätsbibliothek	s. 2
Freie Universitätsbibliothek	2. 6
Hochschule für Technik und Wirtschaft (HTW) Bibliotek	s. 11
Hochschule für Angewandte Wissenschaften (HAW) Hamburg Bibliotek	s. 14

Biblioteksbesøg Tyskland: partnerbesøg på biblioteker i Berlin og Hamburg

Overordnede formål for biblioteksbesøg på partnerinstitutioner i Tyskland var udveksling og inspiration om biblioteksdrift generelt. Jeg valgte at se særligt på områderne læringsmiljø, vejledning, internationalisering, web 2.0, erhvervssamarbejde og forskersupport i forhold til KTBs strategi.

Besøget var realiseret af Erasmus-bevilling gennem Ingeniørhøjskolen i København (IHK). Jeg gennemførte rejsen d. 15.-20. april 2012 og havde forinden aftaler med universitetsbiblioteker i Berlin og Hamburg. Jeg besøgte biblioteker med partnerskabsaftale med Ingeniørhøjskolen i København. Jeg benyttede lejligheden til at besøge Humboldt Universitetsbibliotek og Freie Universitetsbibliotek. Alle steder mødte jeg stor imødekommenhed.

Foruden udveksling med partnerinstitutioner havde jeg fokus på læringsmiljø, generel biblioteksudvikling og materialesamling og i hvilken grad, om nogen, at der var kontakt mellem biblioteker og erhvervsvirksomheder.

Humboldt Universitätsbibliothek

Berlin Universitet blev grundlagt i 1810 af Wilhelm von Humboldt og omdøbt til Humboldt Universitet i 1948. Universitetet havde ikke selvstændigt bibliotek og Det Kongelige Bibliotek (nu Staatsbibliothek zu Berlin=The Berlin State Library) fungerede som universitetsbibliotek og gav adgang til litteratur.

Det var uholdbart og i 1831 blev universitetsbiblioteket grundlagt. Året efter i 1832 bestod samlingen af bare 1668 materialer. Indkøbsbudgettet var lille og underlagt Det Kongelige Bibliotek. Fra 1870'erne fik universitetsbiblioteket tildelt selvstændigt og garanteret budget, hvilket tillod en egentlig accessionpolitik.

I begyndelsen af 1900-tallet udviklede biblioteket sig med øget antal medarbejdere og flyttede midlertidig ind i The Prussian State Library (tidl. Det Kongelige Bibliotek og i dag Staatsbibliothek zu Berlin på Unter den Linden) og kunne facilitere reading rooms, 300 arbejdspladser og 40.000 bøger. Den øvrige bogbestand blev opbevaret på magasin i samme bygning. Først og fremmest øgedes bevillinger, og biblioteket kunne udfylde huller og etablere komplette samlinger.

Første verdenskrig og depressionen i 20'erne påvirkede udviklingen, men biblioteket kunne på trods af inflationen fortsætte udviklingen af samlingen. Udviklingen op til 30'erne fortsatte positivt og flere brugere kom til.

Efter nazisternes overtagelse i 1933 blev mange bøger brændt endda tæt på universitetet, på *Bebelplatz*. Samlingen forblev dog uskadt og indeholder mange kopier af de bøger, der blev ødelagt. Biblioteket fortsatte med at servicere berlinere under krigen. Læserum blev dog ødelagt under 2. Verdenskrig.

I perioden 1945-1989 karakteriseres af centralisering og koordinering af bibliotekets aktiviteter. Institut- og fakultetsbiblioteker organiseredes ind under Universitetsbibliotekets ledelse. Udviklingen fortsatte efter murens fald i 1989. Efter murens fald kunne man ved hjælp af funding supplere samlingerne med fx litteratur fra vestlige lande. Sammelægningerne af de mange biblioteker er fortsat. I dag er der biblioteket Jacob-und-

Wilhelm-Grimm-Zentrum og 12 biblioteksafdelinger. Indenfor en kort årrække reduceres antallet til 8 med 3 store biblioteker i centrum (Campus Belin-Adlershof, Campus Mitte, Campus Nord). Campus Mitte (Grimm-Zentrum) er del af hele byplanen for Mitte og genetableringen af store kultur- og universitære institutioner.

Biblioteket råder over særsamling af Brødrene Grimm (6000 bind), deraf navnet.

Det nuværende bibliotek blev indviet i 2009 efter en planlægnings- og byggefase på 3 år og med bøger og andre medier i centrum. Biblioteket bestand er 6 mill. og 2 mill. på hylde. Bygningen er på 9 etager, 8-9. etage for interne kontorer.

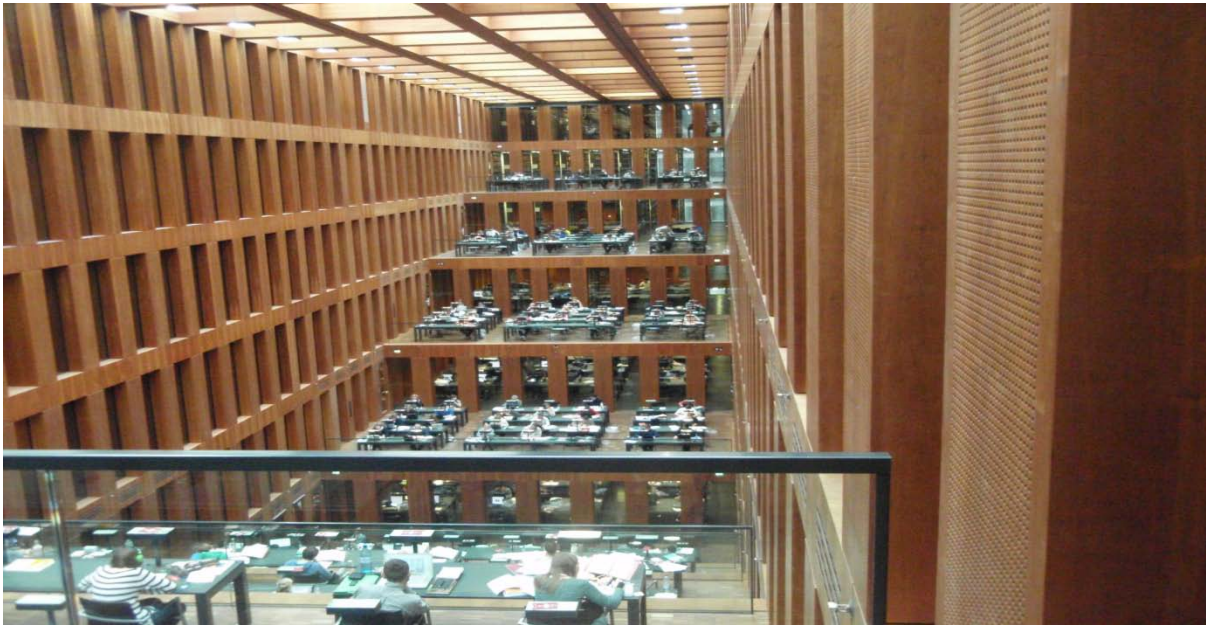
Biblioteket udlåner 1900-2800 bøger ud pr. dag. Lånetiden er 2 uge og fornyelse op til 50 dage. Lånetiden er et kompromi mellem mange forskellige låneregler- og traditioner. 80 % selv-afleveres og sorteres af sorteringsrobot. Faciliteterne til sortering er underdimensioneret og kræver overvågning og manuel eftersortering under hele åbningstiden.

I forhallen er der kvik-informationsdesk, søgemaskiner, garderobe og café. Tasker og overtøj må ikke medbringes og ligger pres på garderobeskabe.

Indenfor sikkerhedscheck ligger vejledningsdesk, som varetages af flere bibliotekarer og studentermedhjælp i aftentimerne. I forlængelse heraf står de sidste kortkartoteker (man er nået til "s") og de rigtig gamle kartotekskort skrevet i bogform. Reserverede bøger hentes her. Man er i gang med at opfinde et nyt system, idet der snydes ved åbne afhentningshylder.

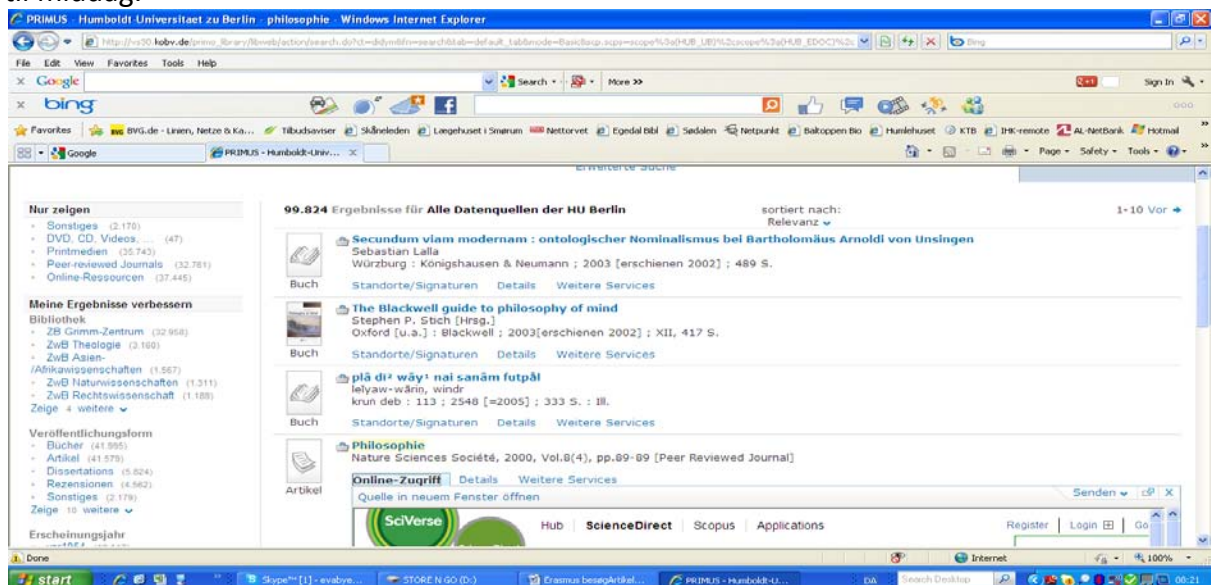
For udlån og betaling af gebyr benyttes et studiekort, som er et fælleskort mellem berliner-universiteter, varetaget af Studentwerke. Indenfor kort tid får HU eget studiekort.

Der er 1028 læsepladser fordelt på etage 1-7. Biblioteket tiltrækker brugere fra både berliner-universiteter og læreanstalter fra Brandenburg. Dagligt oprettes ca. 40 nye brugere. I grove tal er fordelingen 50% og giver en række udfordringer for serviceringen af universitetes egne studerende. Et eksempel er at læsepladserne på etagerne 2-4 er reserveret til HU-indskrevne. Vagter rundere og ID må fremvises.

Man afprøver systemer for at undgå "reservering" af læseplads man alligevel ikke tager i brug "håndklæde-på solseng-charter-stil", pt en manuel p-skive, hvor tiden sættes fra pausens begyndelse. Elektronisk bookning af læsepladser lader sig ikke gøre pt p.g.a. den særegene arkitektur. Der er også stor efterspørgsel på de 8 grupperum, der er indrettet til større grupper på 10-16. På ønskelisten er derfor mindre grupperum. Disse grupperum kunne erstatte enkelte af de mange bogreoler, men airkondition er indbygget i bogreolerne og kan derfor ikke bare fjernes. Og så er der stadig det med arkitekturen. Alle rum er bygget symmetrisk efter en midterakse. Rum og gange er som kuber, rene linier, massive partier af søjler af træ, mørk kirsebær og gulve i massiv valnød.

Dagen jeg besøgte HU var en særlig dag. Event af ibrugtagning af ny websøgeflade kaldet Primus fra ExLibris (som den hjemlige Primo Central). Ingen problemer var indtruffet frem til middag.

For klassifikation benyttes et tysk system, og for en ældre del af samlingen opstilles bøgerne i samlinger efter årstal. Biblioteket anskaffer fortsat store mængder af trykt litteratur (budget 4 mill. Euro), bøger og trykte tidsskrifter. derudover købes e-bøger.

Kursuslitteraturen (semesterbøger) søges anskaffes som e-bøger hvis muligt, som fx. fra Springer. Biblioteket har et projekt i gang med mærkning af hylder, der angiver "denne bog/tidsskrift findes også som e-materiale".

Bøger ældre end 100 år (uden ophavsret) kan bestilles som EOD (ebooks on demand). Mod betaling digitaliseres materialet.

På særlige hylder kan brugerne, 3 dage, henlægge materiale de dagligt benytter, ved at markere sidste benyttelsesdato manuelt. På andre hylder kan undervisere beskrive sin semesterlitteratur, der derefter hentes fra samlingen og sættes med præsensbenyttelse.

Informationssøgekurser tilbydes som åbne kurser, til alle uanset fokus og åbne kuser for faglige specialiseringer. Undervisere kan bestille rundvisning og undervisning. Biblioteket har også udviklet en række e-læringsprogrammer i en form af tutorials. Man har netop formuleret en strategi for udvikling af koncept for integration af tutorials og traditionel undervisning og projekt er igang.

Biblioteket tilbyder kurser til studerende, der skriver afgangprojekter fra andre skoler, og som er del af HUs partnernetværk.

Biblioteket ser sig ikke i stand til at servicere SMV'er p.g.a. licensbetingelserne. Samarbejde med erhverv sker mere gennem studerendes praktikophold.

Profil Humboldt Universitetet (HU)

Budget 339,4 mill. euro

11 fakulteter

261 studiemuligheder indenfor fx. naturvidenskab, matematik, medicin, økonomi, miljø, religion, filologi, socialvidenskab

Mere end 30.000 studerende (heraf 13% international)

172 studiemuligheder for BA/MA/videreuddannelse

63 diplom/magisterprogrammer

Ph.d. programmer og finansiering

1825 fastansatte videnskabelige medarbejdere (hertil kommer løstansatte og studenteransatte)

106 professorer

323 PHD, æresprofessorer og seniorprofessorer

Netværk: Alumni nyhedsbreve, services og arrangementer

Forskningsprojektdatabase

Wilhelm von Humboldt

Wilhelm von Humboldt, 1767-1835, tysk sprogforsker, filosof og preussisk statsmand.

Humboldt beklædte en årrække betydelige poster i den preussiske statsledelse; bl.a. var han sit lands repræsentant ved Wienerkongressen. 1809-10 forestod han en dybtgående reform af det preussiske uddannelsesvæsen, og han realiserede ved Friedrich-Wilhelm Universität i Berlin, grundlagt 1810, fra 1949 omdobt til Humboldt-Universität, sine idéer om forskningens uafhangighed og det frie studievalg.

Med sine humanistiske og liberale holdninger skaffede han sig modstandere, og han måtte i 1819 forlade politik. Herefter helligede han sig filosofiske og sprogvidenskabelige studier.

Kilde: Gyldendal online, Den store danske encyclopædi

Wilhelm von Humboldt. Fundet på www d. 17.4.12

[http://www.denstoredanske.dk/Samfund, jura og politik/Sprog/Sprogforskeres biografier/Wilhelm_von_Humboldt?highlight=humboldt](http://www.denstoredanske.dk/Samfund,_jura_og_politik/Sprog/Sprogforskeres_biografier/Wilhelm_von_Humboldt?highlight=humboldt)

Freie Universitätsbibliothek Berlin

Biblioteksorganisationen på Freie Universität Berlin består af et central bibliotek og ca. 40 institutbiblioteker. Bogbestanden er total ca. 8 mill, 38,000 e-tidsskrifter, 400,000 e-bøger og 1300 databaser.

Universitetet og biblioteket etableredes i 1948 på baggrund af delingen af Berlin. Freie Universität fik til huse i bydelen Dahlem. Her lå flere forskningsinstitutter, men er ellers præget af palæboliger i et smukt og dyrt område. Mens universitet blev etableret blev institutter huset i de omkringliggende villaer, side om side med amerikansk base frem til 1990. Bibliotekerne havde tilsvarende mange lokaliteter, faktisk var der 120 afdelinger og 450 ansatte. Omkring år 2000 var antallet reduceret til 80 i takt med sammenlægninger på universitetet. I dag er antallet reduceret til 40 og ansatte til ca. 250.

Man forventer nyt centralt bibliotek på campus i 2015. Strategien er at sammenlægge flere biblioteker og tilbage vil være 1 centralt bibliotek og 12-15 afdelinger. Byggeplanen for biblioteket har været klar et par år og sætter fortsat bogbestanden i centrum. Man forventer at kun få bøger placeres på magasiner. Trykte tidsskrifter, der findes som e-tidsskrifter kasseres løbende.

På campus findes flere nyere biblioteksafdelinger, fx. Veterinærmedicinske biblioteket fra 1998 og det Filosofiske bibliotek, se [billeder](#).

Bibliotheksneubau

Das Projekt beinhaltet die räumliche Zusammenführung von 24 Fachbibliotheken in eine gemeinsamen Bibliothek. Integriert werden die Bibliotheken der Kleinen Fächer des Fachbereichs Geschichts- und Kulturwissenschaften und fünf Bibliotheken der drei naturwissenschaftlichen Fachbereiche Mathematik und Informatik, Physik sowie Biologie, Chemie, Pharmazie.

Der Bibliotheksneubau wird mit dem bereits bestehenden Gebäude der Bereichsbibliothek Erziehungswissenschaft, Fachdidaktik und Psychologie verbunden.

Kilde: Freie Universität Berlin Bibliotheken. Forside

<http://www.fu-berlin.de/einrichtungen/bibliotheken/index.html>

Frem til 1989 var studenterbestanden på 60.000. Universitetet tiltrak også mange fordi borgere i Vestberlin var fritaget fra værnepligt. Efter genforeningen er både studenterbestand og biblioteksbudget reduceret væsentligt.

Virtuel tur gennem biblioteket

Universitätsbibliothek | Freie Universität Berlin : Universitätsbibliothek - Guided Tours - Windows Internet Explorer

http://www.ub.fu-berlin.de/en/service_neu/fuehrung/virtour/index.html

Freie Universität Berlin

Google Translate: This page is in German. Translate it using Google Toolbar? [Learn more](#) Not in German? [Help us improve](#) Translate Turn off German translation

BIBLIOTHEK

Home » Service » Guided Tours » Virtual Tour » DE

Virtual Tour of the University Library, Freie Universität Berlin

Welcome!

The Virtual Library Tour has been created to provide a brief orientation and introduction to using the library and the services available. It will show you where you can get assistance from library staff and where you will find photocopiers, computers, printers, and more.

The tour has 21 stops.

In the following texts the symbol indicates a link to more detailed information that is available on the University Library (UB) server. Click on images to enlarge them.

At the bottom of each Virtual Tour page are links to Tour Stops, maps of the floors that offer an overview of the library's layout, and an A-Z subject index.

Naturally, we shall be glad to take you personally on a guided tour of the UB – in reality.

[→ Start](#)

[Tour Stops](#) | [First Floor](#) | [Second Floor](#) | [Library A-Z](#)

Suchbegriff

Schnellzugriff

Benutzerkonto

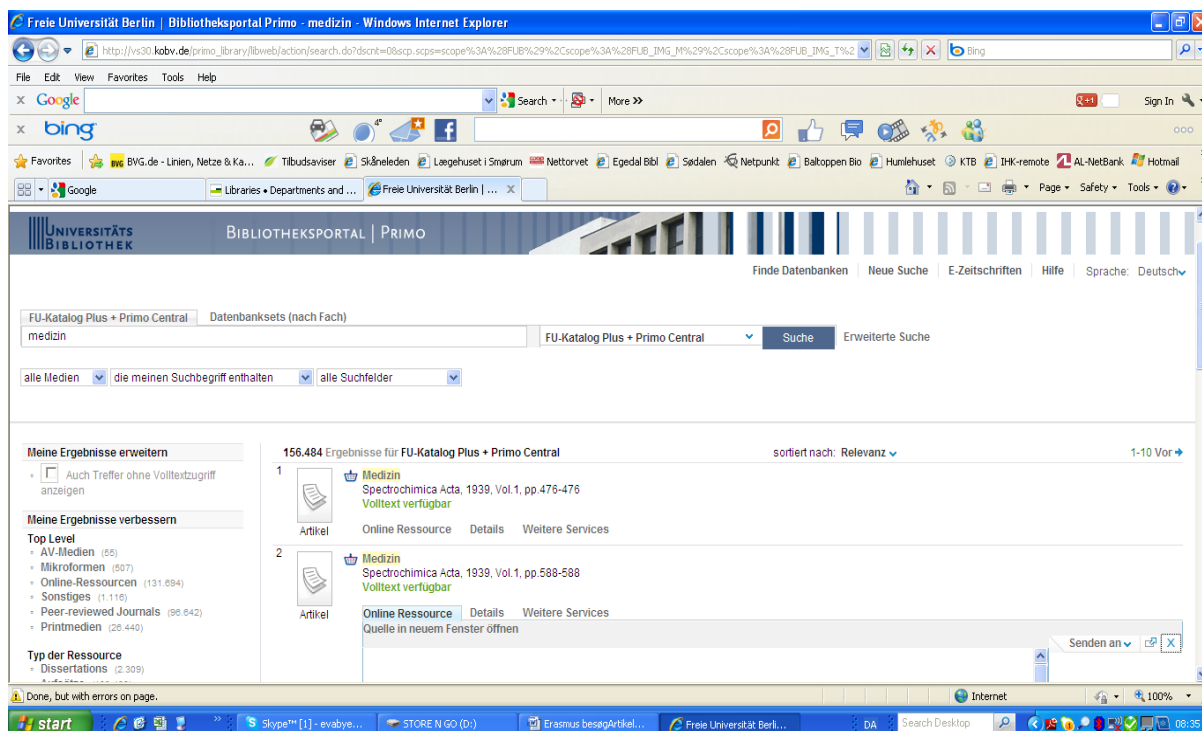
Blackboard

Publikationserfassung SEP

Aktuelles aus der UB

- UB erweitert Öffnungszeiten
Leihstelle, Offenes Magazin, Leihbuchsammlung und Informationszentrum ab dem 10. April 2012 länger geöffnet 2.04.2012
- Neue Leseecke im Lesesaal der Universitätsbibliothek 20.03.2012
- Ergebnisse der Benutzerumfrage zu den Dienstleistungen der

Bibliotekssystemet er Aleph og søgedatabase Primo og Primo Central siden 1999. Det centrale bibliotek vedligeholder Aleph, tegner licenser på vegne af institutbibliotekerne. Institutbibliotekerne deltager i materialevalg af e-bøger. PDA-model tages i brug i år. Det centrale bibliotek køber materialer ind til alle emner og låner ud. Mange af fakultetsbibliotekerne er præsenssamlinger. Nuværende accessionspolitik lægger fortsat vægt på indkøb af trykte bøger. 50% af materialekontoen anvendes til e-ressourcer. Undersøgelse fra 2011 viste, at brugerne foretrak trykte bøger fremfor e-bøger, elektroniske faktadatabaser og e-tidsskrifter.

Centralbiblioteket har til huse i bygning, der er designet til opbevarelse af bøger og bygget i 1950'erne. Der er kun lidt plads til læseplader.

Foruden 2 større læsesale placeres enkelte borde m/u pc'er, hvor det er muligt. Enkelte grupperum uden reservering og grupperum til projektskrivning findes.

mange år var samlingen ikke tilgængelig for brugerne, der bestilte, hvad de skulle bruge. I dag er hylderne åbne, og kun lidt af kortkartoteket er ikke gjort online. Biblioteket har en ældre sorteringsrobot (transportbånd og elevator). Afhentning af reserveret materiale er ikke tilgængelig for brugerne.

Biblioteker har ikke egentligt erhvervssamarbejde. Til firmaer udstedes lånerkort og særlige lånebetingelser med flere samtidige lån og gebyrfrit. Bøgerne hentes af firmaerne selv. Der til walk-in-use af akademiske databaser.

Biblioteket er EU-UN dokumentationscenter og servicerer andre universiteter og læreanstalter.

Undervisning og informationskompetence

http://www.ub.fu-berlin.de/service_neu/einfuehrung/

er organiseret omkring et undervisningsteam, der også udvikler programmerne.

Bibliotekarere fra fakulteterne deltager også i undervisningen, ialt 8-10 personer.

Overordnet ønsker biblioteket at knytte informationskompetence tættere til undervisningen, men der er ingen aftaler med universitetet.

Det ene type undervisningsprogram er basiskurser, der tilbydes som åbne kurser med tilmelding. Kurserne kan benyttes af både studerende fra FU og andre brugere. Kurserne tilbydes 2-3 gange pr. semester.

Der tilbydes også kurser i fx. citationsværktøjer.

Kurser aftales også med professorer/undervisere på deres initiativ. Sammensættes efter undervisners ønske.

Studerende ved FU kan følge et modul Module zur Informations- und Medienkompetenz: Allgemeine Berufsvorbereitung in Bachelor-Studiengänge. Bachelorprogrammet giver 30 ECTS. Der kan vælges et modul Informationskompetenz på 5 ECTS på 3 uger. Undervisning hver dag 3 timer og hjemmearbejde. Arbejdet dokumenteres v.h.a. portefolie, der deles holdet i mellem på en lukket wiki, bibliografi og slutter med en præsentation. Studerende vurderes på en skala A-C for præstation og evalueringen overføres til kursusbeviset. De 2 første uge af programmet er generel informationskompetence og sidste uge fagspecifik. På grund af lokalebegrænsninger optages 20 pr. hold pr. semester.

I gennemsnit er 1000 studerende gennem undervisningsprogrammerne pr. år.

Freie Universität Berlin

Freie Universität Berlin tilbyder mere end 150 studier indenfor alle faggrupper fx. naturvidenskab, samfundsvidenskab, humaniora, medicin, jura

28.500 studerende og 4,800 doctoral studerende

348 professorer incl. 26 joint appointments med ikke-universitære forskningsinstitutter.

72 juniorprofessorer

15 afdelinger og central institutter inc. medicin

150 doctoral- programmer

19 Collaborative Research Centers (6 som host eller co-host universitet, 11 del af Charité, 8 som deltagende institutioner

Budget (2009) 286.2 million euro (49.5 million euros heraf til pensioner og sundhedsprogram)

Eksterne midler 106.3 million euro.

Erhvervssamarbejde

Putting Research to Work in Business

Cooperative Arrangements and Databases

- Existing Cooperative Arrangements
- Research Database: Information as the Basis for Cooperation
- Inventions, Patents, Licenses

Support for Startups

Hochschule für Technik und Wirtschaft (HTW) Bibliotek

Gensyn med HTW biblioteksdirektør, der gæstede KTB-IHK Partnerweek 2010.

HTW administration, biblioteksadministration, udlånsafdeling samt 2 bemandede læsesale på [Treskowallee campus](#).

Skolen ligger godt inde i det østberlinske område. Den russiske besættelsesmagt boede i området og russiske officerer flyttede ind i villaerne overfor. Området var før delingen et velhavende og attraktivt område med villaer og grønne områder. Gennem 40 år forfaldt mange bygninger. Siden genforeningen er flere boliger renoveret. Ved siden af skolen ligger en stor forladt bygning, der tidligere husede kollegium til skolen. Studerende foretrækker at bo mere centralt, og bygningen blev for dyr at drive.

Biblioteksadministrationen varetager materialevalg, i samarbejde med øvrige bibliotekarer, indkøb og registrering. Indholdsfortegnelsen skannes og uoloades med søgbare emneord. Metadata deles på tværs af bibliotekssamarbejde i Brandenburg (jf. Danbib). Biblioteket anskaffe naturligvis e-bøger, men køber fortsat mange trykte eksemplarer, idet brugerne efterspørger de trykte bøger. Digitale bøger kan ikke anvendes til eksamen, og det kan virke fremmede for brug af de trykte udgaver. Trykte tidsskrifter udgør fortsat en stor del af samlingen og afløses ikke af e-tidsskrifter. Opbevares også retrospektivt.

Det er også her hjemmeside, undervisningstilbud, licenser og open access administreres sammen med facebook og twitter.

Bibliotekets samling står på lukkede hylder, og på forespørgsel hentes bøgerne frem straks. Åbningstid 9-18. På læsesalene er håndbøger, trykte tidsskrifter og aviser tilgængelige.

[Wilhelminenhof campus](#) har åbne hylder med 150.000 enheder og 300 tidsskriftstitler, selvudlån og sikkerhedssystemer. Der er bibliotekarisk vejledning fra 9-17 og vagter rundere indtil lukketid kl. 22.

Mange læsepladser, ca. 20 enkeltstudiekontorer for bachelorer og 3 grupperum med transportable smartboards på rullestativ.

Støjdæmpning i biblioteket og hele campus er velfungerende. Og nødvendig taget bygningerne tidligere anvendelse i betragtning. Der er tale om meget høje og store rum. Der er planer om at opsætte et "traffiklys", der viser skalaen for støjniveau. Formålet er at vise en objektiv måling holdt oppe i mod tilladte og foretrukne støjniveauer.

Biblioteket tilbyder åbne kurser i informationssøgning og databaser.

For et par år siden forsøgte biblioteket at etablere erhvervssamarbejde med små og mellemstore virksomheder. Bl.a. blev virksomhederne tilbudt informationsøgekurser. Kurserne blev nok gennemført men endte ikke i et fortsat samarbejde. Licensaftalerne tillader walk-in-use, men det er ikke noget, der tiltrække i nævneværdig grad.

Hochschule für Technik und Wirtschaft

Bygningerne på Treskowalle blev tidligere anvendt af en prominent businessskole. HTW er et resultat af sammenlægning mellem mange mindre skoler. I dag har skolen 2 campi. Den anden og større afdeling på Wilhelminenhofstraße er beliggende ved Spree i Oberschöneweide . AEG-industriens forfaldne bygninger er istandsat og udgør et spændende miljø for højskolen og den industri, der er tilbage i det gamle industriområde. De 20 meter til Spree udnyttes med beachområde, sand og liggesole, og en promenade. På den anden side ligger 2 husbåde for anker. Området er generelt nedslidt, men skolens indflytning er med til at gøre bydelen interessant for tilflyttere og mindre erhvervsdrivende.

Budget 43 mill. euro fra Berlin, 4 mill. euro fra kommercielle proceeds, 7.7 mill. euro fra funding
270 professorer

260 ansatte i administration, IT og service

11.210 studerende og 974 fjernstuderende (6 2% mænd, 38% kvinder)

- Department of Engineering I: 1,698
- Department of Engineering I: 2,185
- Department of Economics I: 2,982
- Department of Economics II: 3,563
- Department of Design: 1,155

Fordelt på [Treskowallee campus](#) 3,653

Fordelt på [Wilhelminenhof campus](#) 7,930

A "Fachhochschule" (FH) or a university of applied sciences is a German speciality, with only a short tradition to look back on. Its establishment in 1976 was the result of educational policy debates held in the 1960s, when the German industry complained about education being too theoretical at traditional universities.

"Fachhochschulen" are well known for their practical, hands-on approach and close cooperation with commercial enterprises. Not only do these institutions of higher education provide up-to-date know-how, but they are also able to swiftly respond to a rapidly changing work environment. In recent years, universities of applied sciences have been regarded as the most successful type of higher education in Germany. This is evident in both their low dropout rate and their significant number of successful graduates.

Kilde: <http://www-en.htw-berlin.de/FHTW/profile/fachhochschule.html>

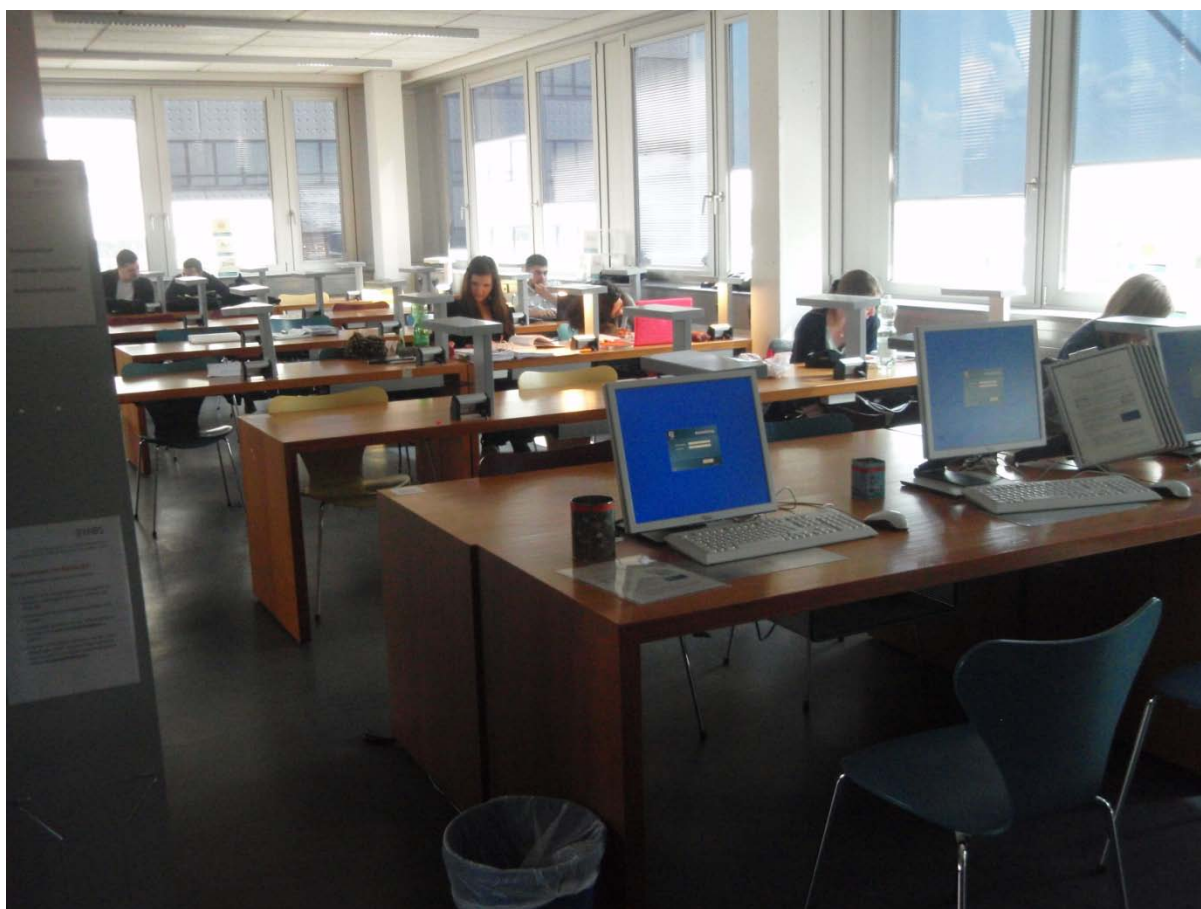
Hochschule für Angewandte Wissenschaften (HAW) Hamburg Bibliotek

Indtil for få år siden var strukturen for bibliotekerne uden overbygning. Bibliotekerne havde selvstændige ledelse og uden formelt samarbejde. Ved anskaffelse af e-ressourcer opstod behov for stærkere IT-struktur og en administrativ overbygning blev etableret i 2006, hvis formål var at varetage IT og e-ressourcer. I dag består ledelsen (HIBS Zentrale) af biblioteksleder samt 6 administrative medarbejdere, fordelt mellem digitale tjenester og centrale tjenester bl.a. website, vbn, markedsføring og IT. Herfra følges udviklingen i brug af facebook og blog, men benyttes ikke.

IT-support dækker alle fakultetsbiblioteker og fungerer som kontakt til HAW's IT-afdeling. Bibliotekslederen refererer til visepræsidenten for HAW og er i øvrigt ikke repræsenteret i HAWs øverste ledelsesorganer.

Ledelse og administration har til huse på campus, Stiftstrasse 69 på 4. sal. Netop flyttet ind er det del af strategien at overtage hele huset og indrette bibliotek og læringsrum. Bygningen er bygget til undervisning og klassisk 70'er byggeri. Hensigten er at skabe attraktivt og fremtidsrettet bibliotek i tæt samarbejde med arkitekt, med vægt på læringsmiljø. De oprindelige 7 biblioteker er nu 5 og planen er at sammenlægge 3 af bibliotekerne (2 tekniske og Soziale Arbeit)

Bibliotekerne står overfor ændringer, idet meget repræsenterer en klassisk bibliotekstænkning.

Fagbiblioteket Technik Wirtschaft 1, Berliner Tor 5 (den høje blå bygning) er forholdvis nyt. Desværre var biblioteket ikke involveret tilstrækkeligt i byggeriet og indretningen, hvilket har ført til flere uheldigheder. Bl.a. er informationsranken høje, så man ikke kan se vejlederen bag disken, hvis hun sidder ned og brugere, der ikke er så høje, må stå på tå.

I forårs- og sommermånederne er der meget varmt i de sydvendte lokaler på 7. sal. Manglen på læsepladser er kronisk. Indgangspartiet til biblioteket er problematisk, idet man slet ikke kan identificere biblioteket udefra.

I alle bibliotekets rum og etager opstilles borde til studiepladser. Som i de fleste uddannelsesbiblioteker følger belastningen studiets rytme: lige nu er der frie pladser, mens der i andre perioder er fyldt.

Fagbiblioteket Technik Wirtschaft 2, Berliner Tor 7 er ganske traditionelt med bogreoler og uden et egentligt læringsmiljø. I tilstødende lokaler har man opstillet 4-5 borde adskilt med skillevægge, hvor også bachelorprojekter er sat op. De fleste projekter er tilgængelige, selvom de er skrevet ude på virksomheder.

Tidligere havde de samme ledelse, men det har været nødvendigt at etablere selvstændig ledelsestruktur begge steder. Det er dog planen at sammenlægge de 2 tekniske fagbiblioteker.

Bøgerne med de hvide rygge er DIN-normer. Fra kun 'en pc'eren kan der søges på standarder.

Ned ad Alexanderstrasse ligger fagbiblioteket Soziale Arbeit & Pflege. Biblioteket er nyindrettet. Her er der valgt gråt gulvtæppe (eneste sted med gulvtæppe), hvide vægge og røde stole. Blandt kontorer er der også studierum, som bookes manuelt på lister, der er ophængt på døren. Her, ligesom på Fagbiblioteket Technik Wirtschaft 1, stiller man scanner til rådighed og erstatter kopimaskiner. Brugen af scannerne (til den nette sum af ca. 50.000 - 80.000 euro) er gratis. Der kan scannes til bl.a. usb og mail.

Biblioteket underviser studerende i informationssøgning under et fællesprogram fra HAW.

De 2 øvrige fagbiblioteker Life Science og Design ligger i 30-40 min.'s afstand fra campus. Designfakultetet rummer i øvrigt studiet Library Science.

Oversigt over bibliotekerne <http://www.haw-hamburg.de/hibs/oeffnungszeiten.html>

Foto fra Berliner Tor. Den røde bygning er bygget i begyndelsen af 20. årh. til undervisningsformål og rummer også i dag tekniske højskole. I den høje bygning bagved ligger det tekniske fagbibliotek. HAW er resultatet af politisk beslutning om sammenlægning af en række små og mindre skoler i 70'erne.

[HAW Hamburg](#)

4 fakulteter (Design og Medier, Life Science, Soziale og Wirtschaft, Technik og Informatik) og 18 afdelinger

37 bachelorprogrammer og 26 masterstudier

14.700 studerende, ca. 1800 internationale studerende (13,1 %) fra 100 nationer

170 Kooperationer med internationale partnere fra hele verden

366 professorer